

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พระปลัดเทศ คงน้อย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE
MANAGEMENT OF PHRAPARIYATTHAM SCHOOL DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, NAN PROVINCE UNDER
THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน

สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ของ พระปลัดธเนศ คงน้อย

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิติมา วรณศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภกา อำนวยรัตน์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** พระปลัดธเนศ คงน้อย, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
- อาจารย์ที่** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์
- ปรึกษา:**
- คำสำคัญ:** สภาพ, ปัญหา, การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 198 รูป/คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

Title: A STUDY OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT OF PHRAPARIYATTHAM SCHOOL DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, NAN PROVINCE UNDER THE NATIONAL OFFICE OF BUDDHISM

Author: PHRAPALADTanate Kongnoi, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Sopa Umnuayrat

Keywords: Conditions, Problems, Internal Quality Assurance Management

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the condition of internal quality assurance administration of Phrapariyattidham School. General Education Department, Nan Province, under the National Buddhism Office 2) To study the problem of internal quality assurance administration of Phrapariyattidham School. Department of General Education, Nan Province, under the National Buddhism Office.

The samples used in this research were administrators and teachers in Phrapariyattidham School. Department of General Studies, Nan Province, under the Office of National Buddhism, 198 person. The sample size was determined by using Craigsy and Morgan's ready-made tables using a stratified sampling method. Determine the proportion according to the size of the population in each school The instrument used was a 5-level estimation scale questionnaire. The consistency index was between 0.67–1.00 and the confidence value was 0.978 The statistics for the data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research showed that 1) the condition of the internal quality assurance administration of the school the dharma Department of General Education, Nan Province, under the Office of Buddhism 2) The problem of internal quality assurance management of Phrapariyattidham School Department of General Education, Nan Province, under the Office of Buddhism Overall, it's at a moderate level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ อำนวยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ด้วยความเอาใจใส่และจิตเมตตา ยิ่ง ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ พระครูสิทธิวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทบุรีวิทยา วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ นครน่าน เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน และนางนันทวิภรณ์ จันดีะพรหมมา รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ครั้งนี้ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในพื้นที่จังหวัดน่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบ แบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษามาโดยตลอด ที่ได้กรุณาให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และกราบขอบพระคุณ ครูอาจารย์ ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และครอบครัวที่สนับสนุนและคอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	7
ประวัติการประกันคุณภาพการศึกษา	9
หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	13
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก	14
แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	16
การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	31
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ...	32
บทที่ 5 บทสรุป.....	42
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผลการวิจัย.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	47
บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก	51
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	52
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อ การวิจัย (Item Congruence Index: IOC).....	53
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	59
ประวัติผู้วิจัย	68

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	26
ตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	31
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวม.....	32
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน.....	33
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน.....	35
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน.....	39

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	8
ภาพ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก	15
ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	24

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการประกันคุณภาพการศึกษาก็เป็นการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน ว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจได้ว่า จะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมาย มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการดำเนินงานนั้นจะต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมาย อยู่ตลอดเวลา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในการสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกส่วนในโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการและตรวจสอบ แล้วร่วมกันปรับปรุงการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

การศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนมีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วย สหิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาถือเป็นโรงเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป ซึ่งคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กำหนดด้วยเหตุนี้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์

โดยมหาเถรสมาคม ในการสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสจำนวนมากในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนทั่วไปได้นอกจากนี้ยังเป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเป็นเอกลักษณ์และมีวัตถุประสงค์พิเศษ กล่าวคือ เป็นโรงเรียนเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการสร้างศาสนทายาทที่ดีเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมเป็นพุทธศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยอันเป็นพุทธบัญญัติ มีหลักพุทธธรรม อันเป็นคุณลักษณะปรีดีสามัญที่พึงประสงค์ และสามารถทำหน้าที่เผยแผ่พุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในเชิงบูรณาการวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลกได้อย่างดี นับตั้งแต่ได้มีการก่อตั้งโรงเรียนประเภทนี้มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2514 จนถึงปัจจุบัน เจ้าอาวาสซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน พร้อมทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557, หน้า 1-2)

จากการรายงานผลการออกนิเทศ ติดตาม กำกับคุณภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้สรุปการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ในภาพรวม พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดน่าน หลายแห่ง มีปัญหาในการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ทั้งในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และระหว่างดำเนินการประกันคุณภาพภายในและการจัดทำรายงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังไม่เข้าใจว่าการประกันคุณภาพภายใน คือ การบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงาน อีกทั้งผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย และมีการวางแผนการปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยังไม่ชัดเจน ไม่ได้ลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ซึ่งโรงเรียนบางแห่งกล่าวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองและไม่กล้าเปิดเผยผลการประเมินที่เป็นจริงด้วยความเข้าใจว่า

อาจทำให้ชื่อเสียงของโรงเรียนลดลง จึงไม่นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงงานอย่างแท้จริง การรายงานคุณภาพการศึกษาไม่ได้วิเคราะห์ตามมาตรฐาน การเขียนรายงานยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารและครูของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่ได้เข้าใจระบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในทำให้การบริหารงานประกันคุณภาพภายในไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร (แบบรายงานผลการออกนิเทศติดตาม กำกับคุณภาพ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน, 2564, หน้า 8-16)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาการบริหารการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งยังเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน อีกทั้งใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะอยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 16 รูป และครูผู้สอน จำนวน 209 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 225 รูป/คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน โดยศึกษาตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557, หน้า 50) ได้แก่

1. ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน
3. ด้านการจัดทำรายงานประกันคุณภาพภายใน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน
3. ด้านการจัดทำรายงานประกันคุณภาพภายใน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน** หมายถึง สิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. **ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน** หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้การบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ไม่สามารถดำเนินการไปตามที่คาดหวังหรือการดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557, หน้า 50) ได้แก่

3.1 ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนโดยมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานงาน กระตุ้น กำกับ ดูแลให้บุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันดำเนินการ

3.2 ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการบริหาร คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

3.3 ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเป็นหมวดหมู่ มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี กำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำสรุปผลการประเมินแยกตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย เขียนรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อต้นสังกัดสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปีการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

4. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน หมายถึง สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

5. **ผู้บริหาร** หมายถึง พระภิกษุผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

6. **ครูผู้สอน** หมายถึง พระภิกษุและบุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่ทางด้านการเรียนการสอนตลอดถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์ในด้านวิชาการ

1.1 ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

1.2 ผลการวิจัยทำให้ทราบปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2. ประโยชน์ในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 โรงเรียนสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนสนับสนุนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานด้านคุณภาพทางการจัดการศึกษา

บทที่ 2

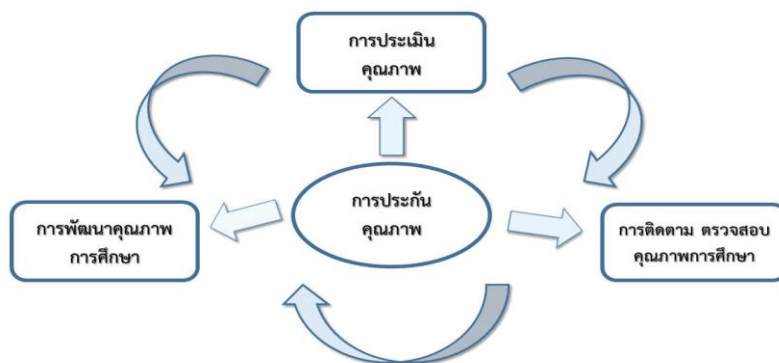
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ประวัติการประกันคุณภาพการศึกษา
3. หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
5. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากภาพ 1 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการศึกษาปฏิบัติ และประเมิน

คุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ทั้งนี้ ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do and Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่จะทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม (แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, (กฎกระทรวง, 2561, หน้า 3-5, สือออนไลน์)

ประวัติการประกันคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนเอกชนในประเทศไทย พ.ศ. 2484 ได้มีการจัดทำโครงการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน โดยโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจะมีป้ายรับรองวิทยฐานะเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาลและสามารถจัดการเรียนการสอนได้เองทุกระดับ และมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ทำหน้าที่ออกใบรับรองมาตรฐาน ทำให้โรงเรียนเอกชนมีความพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ใกล้เคียงกับโรงเรียนรัฐบาล แต่จุดอ่อนของการรับรองมาตรฐานในสมัยนั้น คือ โรงเรียนที่ได้รับการรับรองแล้วจะมีสถานภาพเช่นนั้นตลอดไป ถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหาร ครูใหญ่ หรือคุณภาพเปลี่ยนไปแต่ใบรับรองวิทยฐานะยังอยู่

คงเดิม จึงทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในปี พ.ศ. 2531 ได้มีการนำแนวคิดเรื่องการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน (Accreditation) ใหม่เข้ามาใช้ โดยเน้นการรับรองในเรื่องกระบวนการ กำหนดให้โรงเรียนมีการวางแผนการประเมินตนเอง มีคณะกรรมการเข้าไปประเมินภายนอก เพื่อให้การรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ได้มีการยกเลิกระเบียบการรับรองวิทยฐานะ และใช้ระเบียบใหม่ว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 254ก, หน้า 3-5)

พ.ศ. 2539

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กกศ.) มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนการศึกษา และแผนพัฒนาการศึกษารวมถึงการประสานและการติดตามประเมินผล แต่ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาขณะนั้นมักจะใช้วิธีขอให้ส่วนราชการต่าง ๆ รายงานถึงแผนงานและโครงการโดยไม่ได้ลงลึกไปถึงการดำเนินงานของสถานศึกษา สรุปว่า ประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การประเมินผล ในระดับสถานศึกษาเหมือนที่ต่างประเทศปฏิบัติ ในการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของไทยชี้ให้เห็นว่าการศึกษาของไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตด้านคุณภาพอย่างหนัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพและการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพการศึกษาไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ และได้ออกรายงานซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทย คือ ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ นำเสนอสภาวะการดำเนินงานประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ พบว่า มีการดำเนินการเพียงเล็กน้อย ไม่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก และการดำเนินงานล่าช้าจนไม่สามารถนำผลมาใช้ในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้ หลังจากศึกษาโดยละเอียดอย่างเป็นระบบแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) จึงได้นำเสนอในเชิงหลักการของการจัดระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กกศ.) พร้อมกับขออนุมัติการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (สคม.) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 19 สิงหาคม 2542, หน้า 35-38)

พ.ศ. 2544

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวงได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยให้สถานศึกษาถือปฏิบัติไปพลางก่อน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ข, หน้า 4)

พ.ศ. 2546

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยการเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง การพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกแนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ข, หน้า 4-5)

พ.ศ. 2553

ด้วยเหตุที่มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก และเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับขึ้นมาใหม่ คือกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยที่เป็นการรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน กฎกระทรวงฉบับนี้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกิน 9 คน

แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีเพื่อที่จะช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดรวมทั้งสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศไทยและผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อได้เข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก

จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้เช่นเดิม คือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ในการบริหารและจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ก, หน้า 5-6)

พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาว่า สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา ที่รัฐมนตรีประกาศและกำหนด สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้และการประกันคุณภาพการศึกษาจะไม่ใช้ภาระไม่ใช่สิ่งยุ่งยาก ไม่ได้มุ่งเน้นตัดสินแต่เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำและส่งเสริมการสนับสนุนแบบกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเป้าหมายสำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียน ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่ครอบคลุม ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติการประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 6)

หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กฎกระทรวง, 2561, หน้า 6, ลีออนไลน์)

1. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษา แต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงาน ความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกชั้นตอน ทั้งการกำหนด มาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

3. การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

3.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือ ในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงและสอดคล้องกับภาระหน้าที่ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษา และเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือ แนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรง และสามารถนำไปสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

3.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพ การศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญ คือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยัน ผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดภาระ ซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ มีประสิทธิภาพสูงสุด

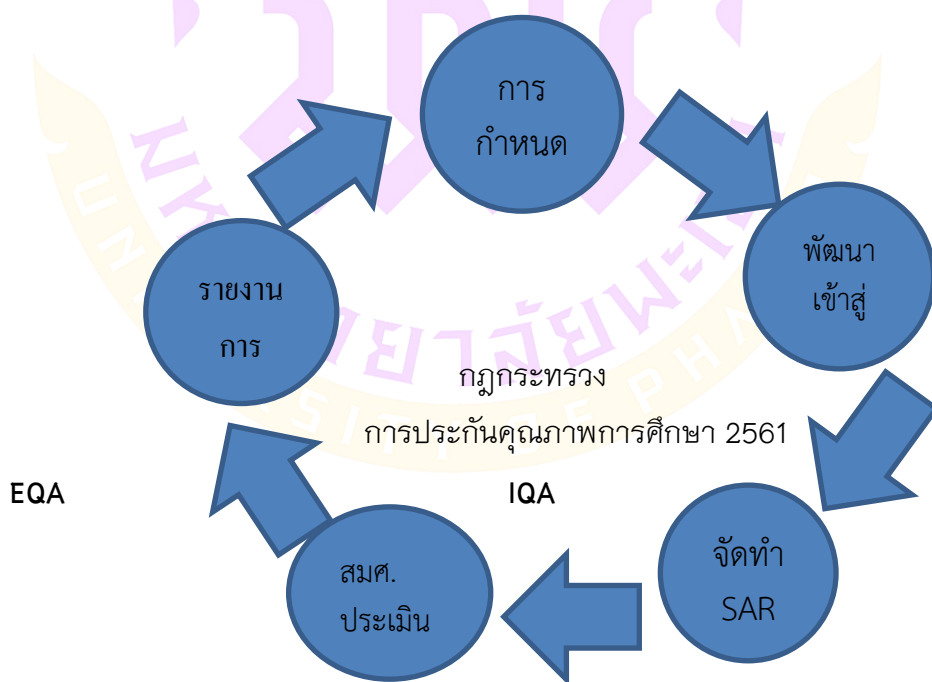
3.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ในด้านทักษะความสามารถและทัศนคติที่ เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินผลการประเมินตามแนวคิด การประเมินเพื่อ พัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างแท้จริง

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้อง จัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการ ดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระ และมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการ ประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และ ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาจะต้องจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 8)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้จะเป็นการ พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ยังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอก

คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment: EQA) เป็นการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา และมีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้ โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในภาพ 2 (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 9-10)

ภาพ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่ สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ สาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ โดยให้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษาที่รับมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่ กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตาม ผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการ จัดส่งรายงานการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อรายงานผล การประเมินตนเองแล้ว ให้หน่วยงานที่กำกับดูแลจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งได้รวบรวมได้จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมิน และติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 4)

โรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐาน

การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 45) ดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้
  - 2.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
  - 2.2 กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
  - 2.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. สถานศึกษาจะต้องจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้
  - 5.1 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
  - 5.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
  - 5.3 กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
  - 5.4 กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
  - 5.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.7 กำหนดการจัดงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

6. สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

7. ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

8. สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้น ที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

9. สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแบบพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ (8) และเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

10. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

10.1 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

10.2 จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ ภาระงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค

10.3 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

11. หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ดำเนินการการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้ การตรวจสอบและทบทวนให้เป็นไปตามข้อ (7) โดยอนุโลม

12. หน่วยงานต้นสังกัดศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผลดูประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้วย

การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance System) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้วยการจัดทำโครงสร้างการบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย ตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา จะประกอบด้วย การตรวจสอบและทบทวนภายในโดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการและการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงานต้นสังกัด

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประโยค ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาพื้นฐานร่วมโดยใช้

แบบทดสอบมาตรฐานจากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด และเขตพื้นที่การศึกษา
ดำเนินการ

7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมิน
มาตรฐานคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกมาประมวลรายงานผล
การพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนา
คุณภาพต่อไป

8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบประกัน
คุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริม พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพ
การดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

1.1 ดำเนินการจัดประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการโรงเรียน เพื่อชี้แจง
ทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียน และภารกิจของครู และกรรมการโรงเรียน รวมทั้งสอบถาม
ความคิดเห็นและความสมัครใจ ในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.2 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างต่าง ๆ

1.3 ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภาระงาน

2. ขั้นตอนการระหว่างดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

2.1 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประชุมครู วางแผน
การจัดกิจกรรมตามกิจวัตรประจำวัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ประชุมครู เพื่อการปรับปรุง แก้ไข
ปัญหา เดือนละ 1 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3. ขั้นการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน

- 3.1 นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยนิเทศภายในภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 3.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทบทวนการดำเนินการหลังการปฏิบัติงาน
- 3.3 ประเมินและพัฒนาหลักสูตรโดยคณะครูผู้สอนทุกคน เมื่อสิ้นปีการศึกษา
- 3.4 ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 3.6 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยที่ควรพัฒนา และจัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน
- 3.7 นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาไป วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนา หลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และเป็นข้อมูลในการเตรียมรับการประเมินภายนอกต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเรียงลำดับปัญหาจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายในตามลำดับ 2) เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่องแตกต่างกันน้อย 3) เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันน้อย

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม มีการดำเนินการในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ประเด็นที่มีการดำเนินงานแต่ละด้านมีดังนี้ (1) ด้านการเตรียมการ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน (2) ด้านการดำเนินการ คือ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ (3) ด้านการรายงาน คือ มีการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อบรรณาการประเมินส่วนแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรวางแผนประชุมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ติดตามตรวจสอบประเมินผลชิ้นงานจากแฟ้มเอกสารการประกันคุณภาพ ควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพ ควรมีการนำกระบวนการ PDCA เข้ามาในการดำเนินงาน โดยให้มีการจัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงาน

วาณิช ลิทา (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและแต่ละรายด้านปฏิบัติได้จริงในระดับมาก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติได้จริงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน มีปัญหาสำคัญดังนี้ ด้านการวางแผนเตรียมการ

ปัญหาสำคัญ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ ขาดระบบและความไม่จริงจังของคณะกรรมการประกันคุณภาพ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ ขาดงบประมาณและความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้านมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมชี้แจงให้ครูและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ คณะกรรมการ ควรดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้ความสามารถและกำหนดตัวบ่งชี้การตรวจสอบที่ชัดเจน และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ เชิญนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจต่อครูและขอรับการสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินการจากผู้นำชุมชน

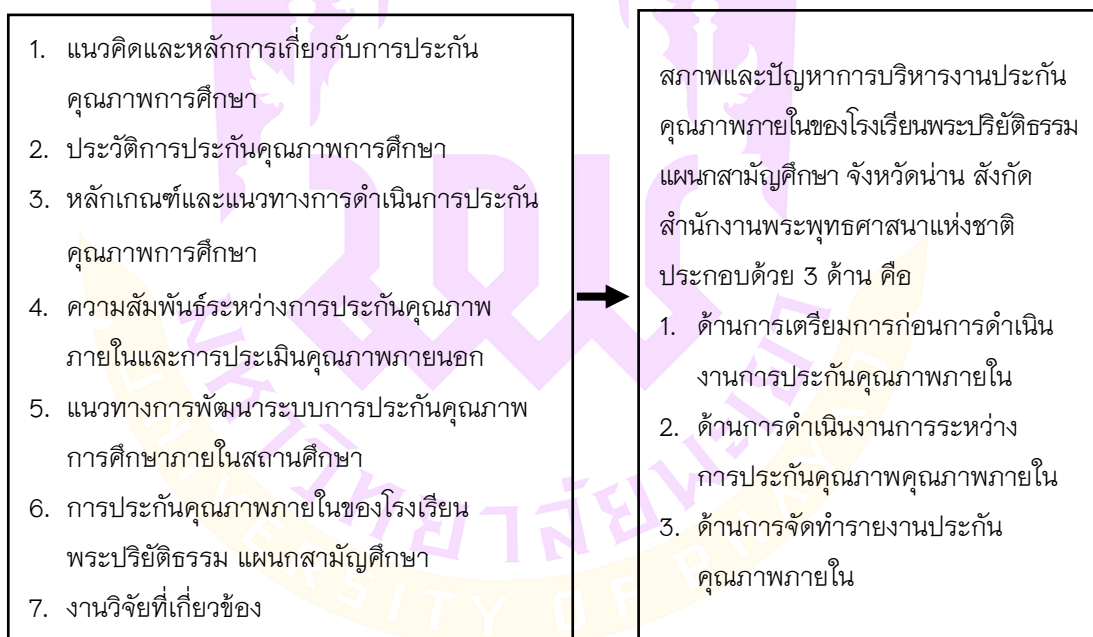
วิระ โกลุมาลย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่สอน ในโรงเรียนที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกัน

วิมลทิพย์ วริชวา (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2

และองค์ประกอบที่ 5 มีความแตกต่างกัน ครูที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน โดยสรุปในรายองค์ประกอบ คือ ควรมีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้มีการร่วมมือในการวางแผนจัดทำแผนดำเนินการตามแผนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และมาตรฐานของระบบการประกันคุณภาพภายใน และมีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุง พัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังนี้

ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 16 รูป และครูผู้สอน จำนวน 209 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 225 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน, 2564, หน้า 17-48)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) เทียบขนาดประชากรที่ 230 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 รูป/คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และนำมากำหนดสัดส่วนตามขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละสถานศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน	ประชากร (ครู)	กลุ่มตัวอย่าง (ครู)
1. โรงเรียนนันทบุรีวิทยา พระปริยัติธรรมฯ	34	28
2. โรงเรียนวัดปรางค์	20	19
3. โรงเรียนวัดราชภูริบำรุงวิทยา	10	10
4. โรงเรียนวัดน้ำไคร้รัตนหทัยศึกษา	9	9
5. โรงเรียนวัดนาราบวิทยา	17	14
6. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม	14	10
7. โรงเรียนพระปริยัติศาสนาภิพัฒน์วัดเมืองราม	10	10
8. โรงเรียนวัดบุญยืน	15	14
9. โรงเรียนวัดดอนมดคลสันติสุขวิทยา	14	10
10. โรงเรียนพระปริยัติธรรมมานุสรณ์วัดฟ้าสวรรค์	10	10
11. โรงเรียนวัดป่อหลวงวิทยาธรรม	12	10
12. โรงเรียนเชียงกลางปริยัติศึกษา	12	10
13. โรงเรียนนันทจริมเขตศึกษา	11	10
14. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง	10	10
15. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ด	16	14
16. โรงเรียนวัดป่าแม่จริมโสภิตาราม	11	10
รวมทั้งสิ้น	225	198

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Check List) ซึ่งประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน 2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน และ 3. ด้านการจัดทำรายงานคุณภาพภายใน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (1961, p. 74) ไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ใน ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ใน ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจน ความถูกต้อง ของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

6.1 นางนันทวิภรณ์ จันดีะพรหมมา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชำนาญการพิเศษ

6.2 พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ ผศ.ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

6.3 พระครูสิรินันทวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทบุรีวิทยา วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่า มีความสอดคล้อง หรือไม่มีเกณฑ์ประเมินดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนนเท่ากับ -1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม ได้รับการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้ใช้และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา เลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00

8. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

9. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.978

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 16 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 198 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 198 ชุด ให้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 16 แห่ง กระทำโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 แจกแบบสอบถามทางช่องเมล์ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรโรงเรียนกระจายข่าวในการทำการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 16 แห่ง ตามช่วงเวลาที่กำหนดภายใน 15-30 วัน

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ จำนวน 198 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 16 แห่ง มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสต์ (Best, 1981, p. 195) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายใน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ ภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติพื้นฐาน
  - 3.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
  - 3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ครั้งนี้โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	120	60.61
2) หญิง	78	39.39
รวม	198	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
1) น้อยกว่า 5 ปี	95	47.98
2) ระหว่าง 5-10 ปี	76	38.38
3) ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	27	13.64
รวม	198	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 120รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 และเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 ด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงานมากที่สุด คือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 95 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 47.98 รองลงมา ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 76 รูป/คน

คิดเป็นร้อยละ 38.38 และน้อยที่สุด ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 27 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวม

สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับสภาพ	n = 198		ระดับปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน	3.95	0.32	มาก	2.91	0.24	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน	3.70	0.25	มาก	3.02	0.25	ปานกลาง
3. ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน	3.76	0.27	มาก	2.72	0.27	ปานกลาง
รวม	3.80	0.18	มาก	2.88	0.15	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวม มีสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.76$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานระหว่างประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนโดยรวมปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 2.72$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 2.91$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.02$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการบริหารงาน
 ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเตรียมการก่อน
 การประกันคุณภาพภายใน

ด้านการเตรียมการก่อน การประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. โรงเรียนได้มีการวางแผน พัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้เป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหาร	3.70	0.83	มาก	2.66	0.61	ปานกลาง
2. โรงเรียนได้มีการวางแผน พัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้เป็น ส่วนหนึ่งของการจัดการ เรียนการสอน	4.13	0.81	มาก	3.06	0.51	ปานกลาง
3. โรงเรียนได้มีการเตรียม ความพร้อมของบุคคลใน การวางแผนพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน	3.60	0.75	มาก	3.09	0.51	ปานกลาง
4. โรงเรียนได้มีการสร้างความ ตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะในการพัฒนา ระบบ ประกันคุณภาพภายใน	4.20	0.73	มาก	3.46	0.59	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการเตรียมการก่อน การประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5. โรงเรียนได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการหรือ คณะทำงานเพื่อร่วมมือกับ ผู้บริหารโรงเรียนในการ พัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายใน	3.77	0.74	มาก	2.71	0.70	ปานกลาง
6. โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากร ภายใน และบุคลากร ภายนอกที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกันในการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพ ภายใน	4.29	0.69	มาก	2.47	0.51	ปานกลาง
รวม	3.95	0.32	มาก	2.91	0.24	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ด้านเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา คือ โรงเรียนได้มีการสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.20$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนโดยรวมปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากร

ภายใน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 2.47$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ($\bar{X} = 2.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 2.71$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการดำเนินงานระหว่าง ประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. โรงเรียนได้มีการกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	3.65	0.87	มาก	3.21	0.70	มาก
2. โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดย การกำหนดเป้าหมายแนวทาง การดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ งานระยะเวลาและทรัพยากร ที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	3.44	0.76	ปานกลาง	2.74	0.73	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานระหว่าง ประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ	n = 198		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ปัญหา
3. โรงเรียนได้มีการวางแผน งานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา แผนปฏิบัติ การประจำปี แผนการ จัดการเรียนการสอน	4.14	0.86	มาก	3.07	0.51	ปานกลาง
4. โรงเรียนได้มีการปฏิบัติ ตามแผนงานประกัน คุณภาพภายใน ซึ่งในขณะที่ ดำเนินการได้ให้มีการ เรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารให้การ ส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรทุกคนทำงาน อย่างมีความสุข	4.63	0.57	มากที่สุด	2.39	0.63	ปานกลาง
5. โรงเรียนได้มีการปฏิบัติ ตามแผนประกันคุณภาพ ภายใน ซึ่งขณะดำเนินการ ผู้บริหารได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงาน ทั้งระดับบุคลากร รายกลุ่มรายหมวดและให้ การนิเทศ	3.21	0.80	ปานกลาง	3.05	0.61	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานระหว่าง ประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
6. โรงเรียนมีการตรวจสอบ ประเมินผลงานประกัน คุณภาพภายในเพื่อให้ได้ ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการ ดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุ เป้าหมายเพียงใด	3.24	0.71	ปาน กลาง	2.70	0.61	ปานกลาง
7. โรงเรียนได้มีการตรวจสอบ ประเมินผลโดยมีการจัดวาง กรอบการประเมิน จัดหาหรือ จัดทำเครื่องมือ จัดเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล แปลความข้อมูล และ การตรวจสอบปรับปรุง คุณภาพการประเมิน	3.31	0.81	ปาน กลาง	3.41	0.72	ปานกลาง
8. โรงเรียนได้มีการพัฒนา ปรับปรุงงานประกันคุณภาพ ภายใน โดยเมื่อประเมินผล เสร็จแล้ว ได้ส่งผลให้ คณะกรรมการนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผล นำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อ นำไปพัฒนาปรับปรุง การปฏิบัติงานและนำไป วางแผนในระยะต่อไป	3.52	0.67	มาก	2.98	0.71	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานระหว่าง ประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
9. โรงเรียนได้มีการพัฒนา ปรับปรุงงานประกันคุณภาพ ภายใน โดยมีการจัดทำ ข้อมูลหรือการเขียนรายงาน ประเมินตนเองอย่างเป็น ระบบ	4.31	0.77	มาก	3.30	0.83	ปานกลาง
10. โรงเรียนได้ดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในตาม แผนงานที่บุคลากรและ ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำ อย่างมีระบบ มีความชัดเจน ถูกต้องสอดคล้องกับ มาตรฐานของโรงเรียน	3.52	0.67	มาก	3.41	0.72	ปานกลาง
รวม	3.70	0.25	มาก	3.02	0.25	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ โรงเรียนได้มีการพัฒนาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำข้อมูลหรือการเขียนรายงานประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนโดยรวมปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ

ภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 2.39$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบประเมินผลงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด ($\bar{X} = 2.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 2.74$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับสภาพ	n = 198		ระดับปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. โรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.10	0.66	มาก	2.55	0.76	ปานกลาง
2. โรงเรียนได้มีการรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินเป็นหมวดหมู่	3.62	0.71	มาก	2.89	0.60	ปานกลาง
3. โรงเรียนได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.72	0.75	มาก	2.61	0.72	ปานกลาง
4. โรงเรียนได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.04	0.85	มาก	2.27	0.65	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการจัดทำรายงาน การประกันคุณภาพภายใน	n = 198		ระดับ สภาพ	n = 198		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5. โรงเรียนได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี	4.09	0.76	มาก	3.18	0.92	ปานกลาง
6. โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการ ประเมินจำแนกตาม มาตรฐานการศึกษา	3.44	0.74	ปานกลาง	2.70	0.83	ปานกลาง
7. โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการ ประเมินจำแนกตาม มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้าน กระบวนการและด้านปัจจัย เขียนรายงานคุณภาพ การศึกษา	3.48	0.77	ปานกลาง	2.71	0.79	ปานกลาง
8. โรงเรียนได้มีการเขียน รายงานคุณภาพการศึกษา เสนอต่อต้นสังกัด สาธารณชน และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปี การศึกษา	3.71	0.83	มาก	2.77	0.78	ปานกลาง
9. โรงเรียนได้มีการ ประชาสัมพันธ์การ ดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในอย่างต่อเนื่อง	3.60	0.78	มาก	2.82	0.75	ปานกลาง
รวม	3.76	0.27	มาก	2.72	0.27	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) ส่วนโดยรวมปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน โดยผลการศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน รองลงมา

คือ โรงเรียนได้มีการสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

1.2 สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข รองลงมา คือ โรงเรียนได้มีการพัฒนาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำข้อมูลหรือการเขียนรายงานประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน

1.3 สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี รองลงมา โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า

ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน โดยผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

2.2 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายในด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบประเมินผลงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

2.3 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นมา คือ โรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึงปัจจุบัน ที่ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประกันคุณภาพทางการศึกษา และโรงเรียนได้มีการกระตุ้นกำกับดูแลให้บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมีการสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และโรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรดา เวชญาลักษณ์ (2559, หน้า 194) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข มีการพัฒนาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำข้อมูลหรือการเขียนรายงานประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ และโรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรดา เวชญาลักษณ์ (2559, หน้า 195) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูโรงเรียนได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และโรงเรียนได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌิรดา เวชญาลักษณ์ (2559, หน้า 196) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการรายงานการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรมทุกแห่ง ได้ดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ อีกทั้งโรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้บุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีการวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และได้การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และเห็นความสำคัญของการใช้เป็นวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการปฏิบัติในแต่ละโครงการ/กิจกรรมไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ (2559, หน้า 134) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มสตรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มสตรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการเตรียมการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการดำเนินงาน ระหว่างการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน ได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้ เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข มีการตรวจสอบประเมินผลงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่ แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด และได้วางแผนงานประกันคุณภาพ ภายในโดยการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและ ทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ (2559, หน้า 133) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพ ภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการจัดทำ รายงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน ได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีการ แสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และได้มีการกำหนด กลุ่มเป้าหมาย และผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ (2559, หน้า 133) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพ โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมของบุคคลในการวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและควรให้การวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับผู้บริหารในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ทักษะในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรมีการปฏิบัติตามแผนการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งขณะดำเนินการประกันควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ และควรมีการตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่า การดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และควรมีการพัฒนาและปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายในโดยมีการจัดทำข้อมูลหรือการเขียนรายงานอย่างเป็นระบบ

3. ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยการเขียนรายงาน และควรแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมขนาดเล็ก แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง. (2561). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/011/3.PDF>.
- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). **คู่มือปฏิบัติงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**, 11(1), 185-197.
- พิมพ์ชญา ปรีชาชนเกียรติ. (2559). **ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. งานนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วาณิช ลีทา. (2560). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิมลทิพย์ วริชวา. (2561). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วิระ โกลุมาลย์. (2560). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ก). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ข). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน. (2564). **แบบรายงานผลการออกนิเทศ ติดตาม กำกับคุณภาพ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. น่าน: สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน.
- Best, J. W. (1981). **Research in Education** (4th ed.). Cliff: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1961). **New Patterns of Management**. New York: McGraw–Hill.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางนันทวิภรณ์ จันตะพรมา

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วุฒิการศึกษา ศษ.ม.การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

2. พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ
วุฒิการศึกษา พธ.บ.(รัฐศาสตร์)
ร.ม.(รัฐศาสตร์)
พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยฐานะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

3. พระครูสิรินันทวิทย์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนนันทบุรีวิทยา วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร
วุฒิการศึกษา พธ.บ., ป.บัณฑิต, นธ.เอก
กศ.ม.การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทบุรีวิทยา
วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร
วิทยฐานะ พระสังฆาธิการ เจ้าคณะอำเภอเมืองน่าน, เจ้าอาวาสวัดดอนมูล

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพภายใน						
1	โรงเรียนได้มีการวางแผนพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในให้เป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	โรงเรียนได้มีการวางแผนพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในให้เป็น ส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	โรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อม ของบุคลากรในการวางแผนพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	โรงเรียนได้มีการสร้างความตระหนัก และพัฒนาความรู้ ทักษะในการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อร่วมมือกับ ผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	โรงเรียนได้มีการกระตุ้น กำกับดูแลให้ บุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอก ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกันในการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
2. ด้านการดำเนินงานระหว่างการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน						
7	โรงเรียนได้มีกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเต็มมี 4 ขั้นตอน คือการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	โรงเรียนได้มีการวางแผนงานประกันคุณภาพภายในโดยมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
10	โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในขณะดำเนินการได้ให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	โรงเรียนได้มีการปฏิบัติตามแผนประกันคุณภาพภายใน ซึ่งขณะดำเนินการผู้บริหารได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงาน ทั้งระดับบุคลากร วิทยากร วิทยากร และให้การนิเทศ	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	โรงเรียนมีการตรวจสอบประเมินผลงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	โรงเรียนได้มีการตรวจสอบประเมินผลโดยมีการจัดวางกรอบการประเมิน จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมิน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
14	โรงเรียนได้มีการพัฒนาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน โดยเมื่อประเมินผลเสร็จแล้ว ได้ส่งผลให้คณะกรรมการนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานและนำไปวางแผนในระยะต่อไป	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	โรงเรียนได้มีการพัฒนาปรับปรุงงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดทำข้อมูลหรือการเขียนรายงานประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	โรงเรียนได้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามแผนงานที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างมีระบบ มีความชัดเจน ถูกต้อง สอดคล้องกับมาตรฐานของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3. ด้านการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน						
17	โรงเรียน ได้มีการแสดงผลการดำเนินงานตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	โรงเรียน ได้มีการรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินเป็นหมวดหมู่	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ด้าน

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
19	โรงเรียนได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและผู้รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	โรงเรียน ได้มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
23	โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินจำแนกตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
24	โรงเรียนได้มีการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อต้นสังกัด สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปีการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
25	โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ
และปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

โปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และขอความกรุณาตอบคำถาม
ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เพราะถ้าตอบ
ไม่ครบทุกข้อ จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยผู้วิจัย
จะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบ 1 รายการ (Check List)

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ประสบการณ์การทำงาน

( ) น้อยกว่า 5 ปี

( ) ระหว่าง 5-10 ปี

( ) ตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป

รายการประเมิน	ระดับสภาพ การบริหารงาน ประกันคุณภาพ ภายใน					ระดับปัญหา การบริหารงาน ประกันคุณภาพ ภายใน				
	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
3.7 โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ผลการประเมิน จำแนกตามมาตรฐาน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยเขียนรายงาน คุณภาพการศึกษา										
3.8 โรงเรียนได้มีการเขียนรายงาน คุณภาพการศึกษาเสนอต่อ ต้นสังกัด สาธารณชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปี การศึกษา										
3.9 โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในอย่างต่อเนื่อง										

ขอขอบคุณและเจริญพรขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พระปลัดธเนศ คงน้อย
วัน เดือน ปี เกิด	13 เมษายน 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 บธ.บ.(ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตน่าน, น่าน
ที่อยู่ปัจจุบัน	13 วัดพระธาตุช้างค้ำ วรวิหาร ถนนสุริยะพงษ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 55000
ผลงานตีพิมพ์	พระปลัดธเนศ คงน้อย (ผู้บรรยาย). (23 เมษายน 2565). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. ใน การประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8 (หน้า 100-109). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

